

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
Освітня програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рік навчання: 2, семестр 3
Форма навчання: денна
Кількість кредитів ЄКТС: 4
Мова викладання – українська

Лектор курсу

Лаута Олена Дмитрівна, канд. філос. наук, доцент
Доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,
корпус 3, к. 125, тел.
elena.lauta@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3843>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформувати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі водних біоресурсів та аквакультури або у процесі навчання, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, і передбачає застосування теорій і методів біології та прикладних наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК-6. Ціннування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК-10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-13. Вміння працювати як індивідуально, так і в команді;

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН-1. Володіти вільно державною мовою, зокрема спеціальною термінологією, вільно спілкуватися усно і письмово з професійних питань.

ПРН-2. Знати історію України та її культуру, процеси незалежності, територіальну цілісність та демократичний устрій України

ПРН-6. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.

ПРН-11. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області досліджень.

ПРН-19. Вміти працювати самостійно, або в групі, отримувати результат у рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ сем/сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАНЬ				
Тема 1. Філософська пропедевтика. Філософія Давнього світу Лекція 1.1. Філософська пропедевтика. Біоцентризм як сучасне світобачення Лекція 1.2. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	1/1/6	Знати базові філософські <u>поняття</u> . Вміти визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розуміти особливості різних типів світогляду. Розрізнити індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди. Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства, здійснювати рефлексію.	Бесіда на теми: світогляд, <u>свідомість</u> , <u>мислення</u> , людина. Опрацювати теоретичний матеріал з теми.	
	1/1/6	Знати світові історико-філософські традиції. Аналізувати та розрізнити особливості східної та західної філософії. Розуміти специфіку формування кожної із парадигм зародження філософії.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №1, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 1	10 балів 10 балів
Тема 2. Середньовіччя, Ренесанс та філософські пошуки Модерну Лекція 2.1 Філософія Середньовіччя та Відродження Лекція 2.2 Філософія Нового часу та Просвітництва Лекція 2.3 Німецька класична філософія	1/1/6	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії Вміти виділяти характерні риси кожної з них Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем філософствування Розрізнити християнську та світську філософію Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів	Опрацювати теоретичний матеріал з теми	
	1/1/6	Знати особливості філософії Нового часу.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття 2	

		<p>Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання.</p> <p>Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду.</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p>		
	1/1/6	<p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p> <p>Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи</p> <p>Знати особливості та школи некласичної філософії.</p> <p>Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки.</p> <p>Розрізняти традиції <u>сциєнтизму</u> та <u>антисциєнтизму</u></p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття 2, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №2</p>	<p>10 балів</p> <p>10 балів</p>
<p>Тема 3. Некласична філософія XIX-XXI ст. Феномен національної філософії</p> <p>Лекція 3.1. Некласична філософія XIX-XXI ст.</p> <p>Лекція 3.2. Українська філософія</p>	1/1/6	<p>Знати етапи формування та представників української філософії</p> <p>Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями</p> <p>Розуміти особливості української філос. думки</p> <p>Розрізняти ідеї видатних українських філософів</p> <p>Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії.</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 3</p>	<p>10 балів</p>
	1/1/6		<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 3, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 3</p> <p>Виконання самостійної роботи № 1.</p>	<p>10 балів</p> <p>10 балів</p>

			Написання есе	10 балів
			Виконання модульної контрольної роботи 1.	30 балів
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ				
<p>Тема 4. Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія онтології</p> <p>Лекція 4.1. Свідомість як фундаментальна категорія філософії. Свідоме використання біоресурсів</p>	1/1/6	<p>Знати основні поняття філос. вчення про буття</p> <p>Аналізувати зв'язок онтології та науки</p> <p>Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем</p> <p>Розрізняти проблеми буття світу та людини</p>	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 4	
	1/1/6	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Аналізувати структуру психіки та свідомості людини</p> <p>Розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості</p> <p>Розрізняти типи свідомості</p> <p>Застосовувати набуті знання в особистому житті</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 4, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 4</p>	<p>15 балів</p> <p>10 балів</p>
<p>Тема 5. Пізнавальна активність людини</p> <p>Лекція 5.1. Особливості наукового пізнання. Особливості методології пізнання в біологічних науках</p>	1/1/6	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати основні структурні елементи пізнання</p> <p>Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання</p> <p>Розрізняти психічне відображення та його активність</p> <p>Розуміти психологію пізнавальних процесів</p>	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 5	
	1/1/6	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання</p> <p>Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання</p> <p>Розуміти особливості філософії психології</p> <p>Аналізувати основні етапи розвитку філософії психології</p> <p>Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 5 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 5</p> <p>Виконання самостійної роботи № 2. Написання есе</p> <p>Виконання модульної контрольної роботи 2.</p>	<p>10 балів</p> <p>15 балів</p> <p>20 балів</p> <p>30 балів</p>

Модуль 3. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ: ЄДНІСТЬ БІОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО

<p>Тема 6. Біосфера і суспільство. Антропогенез. Філософія моралі та біоетика</p> <p>Лекція 6.1. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства</p> <p>Лекція 6.2. Біосфера і суспільство. Філософія моралі. Біоетика</p>	<p>1/1/6</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти формулювати проблеми суспільного буття</p> <p>Аналізувати причини соціальних явищ</p> <p>Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів</p> <p>Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою</p> <p>Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми</p>	
	<p>2/2/4</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини</p> <p>Розуміти філософські проблеми антропогенезу.</p> <p>Аналізувати сфери буття людини</p> <p>Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини</p> <p>Розрізняти структуру особистості</p> <p>Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 6 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 6</p>	<p>15 балів:</p> <p>10 балів</p>
<p>Тема 7. Філософія культури і цивілізації. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього</p> <p>Лекція 7.1. Філософська антропология та філософія культури і цивілізації</p> <p>Лекція 7.2. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього</p>	<p>2/2/12</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати підстави та походження моралі</p> <p>Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій.</p> <p>Розуміти сутність основних елементів моралі</p> <p>Застосовувати знання взаємозв'язку та взаємозалежності між етикою і психологією як у трактуванні понять, так і в дослідженні морального становлення особистості.</p> <p>Вміти формулювати базові</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми</p> <p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 7 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 7</p>	<p>15 балів</p> <p>10 балів</p>

	<p>цінності буття та буття людини</p> <p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати підстави та походження цінностей</p> <p>Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини</p> <p>Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми</p> <p>Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема</p> <p>Розрізняти сучасні аксіологічні принципи</p> <p>Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті</p>		
Всього за семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, що їх студенти здають із порушенням термінів без поважних причин, викладач оцінює нижчою оцінкою (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) згідно з графіком консультацій.
Політика щодо академічної доброчесності:	Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів. Списування під час самостійних, контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Зразки документів не повинні бути запозичені. Самостійне виконання завдань та коректне оформлення покликань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, зразків.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувачавищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / 4-те вид., випр. і доп. – Львів : Магнолія, 2016. 504 с.
- Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2013. 575 с.
- Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2015. 210 с.
- Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2018. 378 с.
- Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2002. 580 с.
- Кант І. Критика чистого розуму. К. : Юніверс, 2021. 349 с.
- Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. *Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі* : матеріали Міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2016. С. 50-54.
- Лаута О.Д. Роль науки в сучасному суспільстві. *Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій*: матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції, 26-27 жовтня 2018 р., м. Дніпро. С. 156-157.
- Лаута О.Д. Проблеми формування громадянського суспільства. *Україна, українська мова – світ XXI століття у діалозі культурно-мовних, морально-громадянських цінностей особистості та педагогічних систем* : ел. зб. статей за матеріалами Дванадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовт. 2019 р., м. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 219-223.

